

Η ΚΕΝΟΔΟΞΙΑ – ΜΑΤΑΙΟΔΟΞΙΑ

"ΚΕΝΟΔΟΞΟΣ" σημαίνει αυτός που δεν έχει ουσιαστικά στόχους στη ζωή του, ο κυνηγός εφήμερων και πρόσκαιρης δόξας, ενώ "ματαιόδοξος", αυτός που επιδιώκει να γίνεται αντικείμενο θαυμασμού, ο χαρακτηριζόμενος από έπαρση.

Η Κενοδοξία ή ματαιοδοξία ως πάθος, πηγή πολλών ψυχικών νόσων, εμφανίζεται με δύο μορφές - βαθμίδες.

Η πρώτη αναφέρεται στην επιπόνηση τρόπων ανόδου του ατόμου με σκοπό την αποκόμιση ωφελημάτων, είτε η αλαζονική επίδειξη για αγαθά που πιστεύει ότι κατέχει.

Εκδηλώνεται με την επιθυμία να αποσπά θαυμασμό, επαίνους, κολακείες.

Φαίνεται ότι ο καινόδοξος, έχει αίσθηση για τον κόσμο αντίστροφη τής πραγματικής, σαν τον κόσμο των ειδώλων, που περιγράφει ο Πλάτων, εκδηλώνοντας ψευδαισθητική αυτογνωσία, αποδίδοντας στον εαυτό του ανύπαρκτες αρετές, ενώ δεν βλέπει πάθη, που τον έχουν καταλάβει.

Όμως, μόλις ο άνθρωπος αρχίσει να καυχάται για τις αρετές του, παύει να είναι ενάρετος, εξαιτίας της καύχησης, ενώ αυτοεπαινείται για τον πνευματικό πλούτο, που δεν κατέχει πλέον.

Ο ματαιόδοξος καυχάται για αγαθά που έχουν σαρκική και γήινη φύση.

Από την κατοχή αυτών αναμένει την ανθρώπινη δόξα, όπως ένα παιδί καμαρώνει για καινούργια παπούτσια ή ρούχα.

Ο ματαιόδοξος καυχάται ακόμη, για φυσικά χαρίσματα του, όπως ομορφιά, φωνή, παράσημα, μυώνες αλλά και ρούχα, κοσμήματα, κ.α.

Κενοδοξία, δηλώνει ακόμη η επίδειξη νοητικών αρετών, (ευφυΐα, μνήμη, γυμναστική, γνώση).

Η Κενοδοξία οδηγεί τον άνθρωπο σε έπαρση, ναρκισσισμό και επιθυμία επίτευξης κοινωνικής ανέλιξης.

Η υποκρισία, το ψεύδος και το επιδεικτικό φέρεσιμο, είναι χαρακτηριστικά γνωρίσματα του κενόδοξου ανθρώπου.

Όταν ο άνεμος της κενοδοξιάς μας κατακυριεύσει, μας διασκορπίζει όλους τους θησαυρούς της αρετής.

Όσο μεγαλώνει η κενοδοξία των ανθρώπων, τόσο μεγαλώνει και το κενό μέσα τους και τόσο υποφέρουν.

Το δεύτερο είδος - στάδιο της κενοδοξίας τροφοδοτείται από επιθυμία φήμης, για πνευματικά και " κρυμμένα" αγαθά.

Η κενοδοξία ανατρέπει και διασκορπίζει το νόημα της ζωής του ανθρώπου.

Τον συνδέει με πρόσκαιρους και ανυπόστατους σκοπούς και παραμερίζοντας τον κύριο σκοπό του διοχετεύει τις προσπάθειες του, από την καταξίωση στην απαξίωση.

Η ματαιοδοξία είναι συνώνυμη με την υπερηφάνεια και την αλαζονεία.

Υπό αυτήν την έννοια, η ματαιοδοξία μπορεί να αναφέρεται στη στάση κάποιου που υπερεκτιμά τις ικανότητές του, τα χαρακτηριστικά και τη γνώση του και, κατά συνέπεια, αναπτύσσει μια έννοια του εαυτού του τόσο υπερβολικά, που πιστεύει ότι είναι ανώτερος από τους άλλους και συχνά υπερηφανεύεται σε άλλους.

Ο ματαιόδοξος αυτοκαυχάται ή περιγράφει αρετές ή αγώνες, έχοντας σκοπό, θαυμασμό και επαίνους.

Ματαιοδοξία, είναι η αναζήτηση ανώφελων και άσκοπων πραγμάτων, η ίδια η υπερηφάνεια για ασήμαντα πράγματα.

Είναι αναζήτηση της δόξας, επί ζητημάτων τα οποία στερούνται σημασίας.

Αντικείμενο της ματαιοδοξίας είναι το "Εγώ", το οποίο χρησιμοποιώντας τον αυτάρεσκο ναρκισσισμό και την υπερβολική εκτίμηση των ικανοτήτων του ατόμου, από αυτό το ίδιο, αποβλέπει στη δημιουργία εντυπώσεων στο κοινωνικό περιβάλλον και, μέσω των εντυπώσεων αυτών στη συνεχή ικανοποίηση του αισθήματος της αυταρέσκειας.

Με βάση τα παραπάνω, διαφαίνεται ότι ο ματαιόδοξος άνθρωπος δεν δύναται να αποδεχθεί επ' ουδενί την κριτική από άλλους ανθρώπους.

Το ίδιο, επίσης ισχύει και για την αυτοκριτική, κάτι που δεν νοείται καν για όποιον διακατέχεται από τέτοια αισθήματα.

Αυτό δε, καθώς ο ναρκισσισμός και η αυταρέσκεια, δημιουργούν ένα ιδιόμορφο σύμπλεγμα ανωτερότητας το οποίο δυστυχώς αποτρέπει την ίδια την αυτογνωσία.

"Το επίθετο Φιλάρεσκος, χαρακτηρίζει κάποιον που επιθυμεί και επομένως προσπαθεί, να αρέσει παντοiotρόπως στους άλλους."

"Το επίθετο αυτάρεσκος χαρακτηρίζει εκείνον που αντλεί ευχαρίστηση από τον εαυτό του, που ικανοποιείται αυτοθαυμαζόμενος."

"Νάρκισσος (και ναρκισσευόμενος, ναρκισσιστής), είναι κάποιος που έχει την τάση του αυτάρεσκου σε υπερβολικό και παθολογικό βαθμό. "

Ένας ματαιόδοξος άνθρωπος δεν παραδέχεται ποτέ, ότι έχει κάνει λάθη.

Δεν το παραδέχεται, όχι μόνο στους άλλους ανθρώπους, αλλά ούτε καν στον ίδιο του τον εαυτό.

Έχοντας λοιπόν κατά νου την κοινωνική άνοδο και την κοινωνική αναγνώριση, ο ματαιόδοξος άνθρωπος αναλώνεται επιζητώντας να αποκτήσει, όσο γίνεται περισσότερο χρήμα, δόξα, κύρος, δύναμη.

Επιθυμεί να έχει τον πρώτο λόγο, να ελέγχει τους πάντες και τα πάντα, να αποδुकνύει διαρκώς ότι είναι ο καλύτερος σε ό,τι κάνει, αλλά και να απαξιώνει ταυτόχρονα ό,τι δεν είναι σε θέση να επιτύχει.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι ο άνθρωπος είναι από τη φύση του διαρκώς ανικανοποίητος και πάντα επιζητεί κάτι άλλο από αυτό που έχει, αλλά ότι παραμένει ανικανοποίητος, επειδή οι στόχοι που θέτει, δεν είναι για πράγματα που επιθυμεί πραγματικά.

Είναι για πράγματα που υποτίθεται, ότι ανταποκρίνονται στις κρατούσες κοινωνικές αντιλήψεις περί επιθυμητού.

Αντιλήψεις οι οποίες είναι δυνατόν να μην ανταποκρίνονται κατ' ουσίαν, σε κανέναν άνθρωπο τις πραγματικές επιθυμίες.

Γι' αυτό το λόγο, είναι ίσως πιο τυχεροί οι άνθρωποι που επιτυγχάνουν τους στόχους τους το συντομότερο δυνατό, γιατί έτσι έχουν την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν, πόσο μάταια ήταν όλα αυτά, για τα οποία τόσο προσπάθησαν, τόσο κοπίασαν και τόσα άλλα πράγματα θυσιάσαν.

Βικιφθέγματα:

*Η κολακεία είναι ένα κάλπικο κέρμα, που κυκλοφορεί εξαιτίας της κενοδοξίας. - Λα Ροσφουκό

*Η ματαιοδοξία δεν είναι τίποτε άλλο, παρά μη έγκαιρη προσπάθεια, να αποκτήσεις διασημότητα, πριν να είσαι άξιος της. - Σμιθ Α.

*Η Σοφία θέλει επιδοκιμασία.... η ματαιοδοξία ζητάει επαίνους. - Μπουάστ Π.

Σας ευχαριστώ

Δημήτριος Μητρόπουλος